

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția:
Strada Academiei No. 6.
Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

Abonament:
Exemplarul 5 Lei
Pe un an 200 Lei

M. S. Regele Carol al II-lea

Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea

Toată suflarea românească a tresărit de bucurie la vestea ce, ca un gând ce nu cunoaște stăvilare, s'a răspândit peste toată lumea în preajma marelui praznic al Rusaliilor. Dumnezeu nostru cel ce dă viață popoarelor, pe cum în ziua de Rusalii a trimis, ca o suflare de vânt ce vine repede, pe Spiritul Sfânt Apostolilor îngrijorați, așa s'a milostivit de neamul românesc, care pe urma atâtor frământări mari ajunsese la grele încercări, și a făcut să coboare în mijlocul lui, străbătând văzduhul cu o putere vijelioasă, acela care era așteptarea tuturor și nădejdea îndreptării spre mai bine: *Principele Carol*.

Patru ani de zile cel mai popular și iubit Principe a fost smuls din mijlocul nostru și după moartea Marelui Rege Ferdinand împiedecat de a-și ocupa tronul, în care timp s'au adunat năcazurile și s'au înmulțit neajunsurile. Dar a văzut Dumnezeu credința poporului în nădejdea izbăvirii, și în ziua de 6 Iunie c. pe aripile văzduhului ne-a trimis acasă mângăitor și izbăvitor pe acela ce trebuia să fie totdeauna aici între noi, pe *A. S. R. Principele Carol*, moștenitorul Tronului și viitor rege după orânduiala de temelie a țării. Și Țara întreagă l-a primit cu acea bucurie cu care a primit mântuirea de sub stăpânirea străină de veacuri.

Corpurile legiuitoare constituite în Adunare Națională au anulat actul silit dela 4 Ianuarie 1926 reintegrând pe Principele Carol în toate drepturile sale de prinț moștenitor; iar în ziua de 8 Iunie c., Duminica Rusaliilor, a fost proclamat de Rege și în fața Adunării Naționale a depus jurământul pe Constituțiunea Țării.

Iubiți Frați și Fii,

Să mulțumim din tot sufletul Dumnezeuului celui atotputernic, care măsoară viața popoarelor, că s'a milostivit spre poporul său în timp potrivit trimițându-i povățuitor către zile mai bune aici în viața aceasta pământească. Dați ascultare și supunere Maiestății Sale Regelui nostru **Carol al II-lea**, pe care Dumnezeu l-a aflat drept ca să împărățească pe pământ; plecați-vă diregătorilor lui, ca darul lui Dumnezeu să se pogoare deplin asupra noastră.

Și când comunicăm aceste Veneratului Cler și iubiților credincioși din Eparhia Noastră. lăsăm tuturor purtătorilor oficiilor parohiale din

cuprinsul Eparhiei Noastre, ca în Duminica proximă după primirea acestora, să se officieze în fiecare parohie un *Te Deum*, și dispunem totodată, ca la Sfintele Liturghii, precum și la toate celelalte slujbe dumnezeiești, unde se face pomenirea Regelui, să se pomenească:

Înălțatul Regele nostru Carol al II-lea,

căruia îi cerem dela Dumnezeu să-i dăruiască viață îndelungată, să-l scutească sub acoperământul bunătății sale, dăruindu-i domnie lungă, rodnică și păciuită; iar împărăției lui toată priosoșința bunătăților, ca poporul lui să trăiască întru bucurie și pace; și așa să închege și să întărească pentru totdeauna ceea ce a realizat marele său înaintaș *Carol I.* și a desăvârșit marele Său Părinte *Ferdinand* cel loial și întemeietor de țară.

Trăiască Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea!

Trăiască Dinastia!

Trăiască România-Mare!

Dat în Reședința Noastră Episcopescă din Oradea, la Praznicul Pogorării Spiritului Sfânt din anul Domnului 1930, al Episcopatului Nostru al XVIII-lea.

Episcop Valeriu Traian.

**Telegrama trimisă de către
I. P. S. Sa Valeriu Traian**

Maiestății Sale Regelui Carol II.

București

Sosirea Maiestății Voastre în Țară și suirea pe Tronul glorios al României a umplut de cea mai vie bucurie și speranță sufletul meu al clerului și poporului credincios al Eparhiei române unite de Oradea. Depunem la picioarele Maiestății Voastre omagiul sentimentelor noastre de fidelitate, dragoste și alipire, rugând Pronia divină să Vă dăruiască stăpânire îndelungată spre înflorirea Patriei și strălucirea Coroanei.

Episcop Valeriu Traian Frențiu

Proclamația M. S. Regelui Carol al II-lea

Către Români,

Împins de marea Mea dragoste de Țară, am sosit în mijlocul Poporului Meu spre a fi, conform făgăduinții date, pavăză fiului Meu și strajă Patriei.

Când acum mai bine de patru ani, mijloace, pentru Mine neînțelese, au fost întrebuințate, față de Scumpul Meu Părinte și față de Mine, să Mă silească a Mă îndepărta de Țara Mea iubită, nu am putut crede o clipă că o Domnie atât de glorioasă se va sfârși fulgerător.

Astăzi în mijlocul vostru am venit cu inima plină de dragoste pentru toți Români și cu singurul gând de a strânge împrejurul Tronului pe toți fiii Patriei dornici de muncă și de adevăr.

În sufletul Meu nu a rămas nici o umbră de resentiment față de acei cari, în răstimpul pribegiei, au crezut că puteau prin vorbele lor să șteargă din inima aceluia Popor, în mijlocul căruia M'am născut și am crescut, legătura sufletească ce Ne-a unit.

În clipele grele prin care trece Țara, fac cel mai cald apel tuturor fiilor săi, la cea mai sinceră și desinteresată colaborare pentru dezvoltarea forțelor ei vii.

Cer ca toți, fără deosebire de opinie politică, credință sau obârșie, să-Mi dea sprijinul lor cel mai larg pentru propășirea Țării prin cinste și demnitate.

CAROL II.

In fuga evenimentelor.

În seara de Vineri 6 Iunie c. cu iuțea fulgerului s'a răspândit vestea sosirii în țară a Principelui Carol. Un avion, ca toate avioanele, s'a ivit deasupra Orăzii în amiaza zilei de Vineri, fără ca lumea să-i dea vre-o mare importanță. A fost nevoit să aterizeze la marginea orașului din lipsa de ulei; apoi a doua oră din lipsa de benzină în apropiere de Vadul Crișului.

La ora 7 și 10 Principele a sosit la Cluj într'un avion Potez trimis din Cluj înaintea lui și ateriză pe aerodromul gr. II. de aviație, unde fu salutat de către colonelii Precup și Dahinten. Imbrăcat apoi în uniformă de general de aviație plecă spre București cu un avion Potez pilotat de căpitanul *Oprîș*. La ora 10 și 10 ateriză pe aerodromul dela Băneasa. De aici se îndreptă spre palatul Cotroceni, unde îi așteptă deja Principele *Nicolae*.

Intrevederea cu d. Iuliu Maniu.

Principele Carol îndată după sosire a avut o întrevedere cu d. Maniu primul ministru. Târziu noaptea guvernul a dat apoi următorul comunicat oficial: „A. S. Regală Principele Carol a sosit aseară cu avionul în Capitală. A. S. Regală a luat contact cu A. S. Regală Principele Regent *Nicolae* și cu d. Iuliu Maniu, președintele consiliului de miniștri. Un consiliu de miniștri se întrunește spre a aviza. În toată țara domnește ordine și liniște.”

Guvernul s'a întrunit în consiliu de miniștri, care a durat până la ora 4, când s'au suspendat discuțiile, reluându-se în consiliul de miniștri dela ora 9 a. m.

Convocare Adunării Naționale și anularea actului de 4 Ianuarie 1926.

Evenimentele se precipitară cu iuțea vertiginoasă. Guvernul d. Maniu a demisionat și s'a format un alt guvern sub prezidiul d. *Mironescu*; Regența s'a descompletat prin demisia Principelui *Nicolae*; a

urmat apoi demisia Patriarhului *Miron* și a Regentului *Sărățeanu*.

În urma acestora puterile constituționale au trecut asupra Adunării Naționale, care Duminică în 8 Iunie la ora 11 a. m. a votat legea prin care se anulează actul dela 4 Ian. 1926; asemenea s'a votat și legea prin care moștenitorul Tronului României ia și numele de: *Mare Voievod al Albei-Iulia*.

Proclamarea noului Rege Carol al II-lea.

Cu 485 voturi pentru și 1 contra Principele Carol a fost proclamat de Rege. La ora 3 și 15 d. a. M. S. Regele Carol al II-lea a depus jurământul pe Constituțiunea Țării, Cu ocaziunea aceasta a ținut următoarea cuvântare:

Primirea atât de emoționantă ce Mi-o faceți Mă mișcă atât de adânc, căci sunt fericit de a putea respira prin glasul Domniilor-Voastre sentimentele acelor cari v'au trimis aci, și de a constată încă odată legătura sufletească ce M'a unit și Mă va uni întotdeauna cu poporul Meu.

Jurământul ce L'am depus astăzi în fața reprezentanților națiunii depășește zidurile acestui locaș istoric și pentru sufletul Meu devine un legământ sfânt între Mine-Rege și poporul Meu.

E un legământ luat în fața Celui Atotputernic de a fi părintele plin de grijă și de răvnă al fiilor săi.

Pribegia de mai bine de patru ani, departe de poporul în mijlocul căruia M'am născut și am fost crescut, a fost silită de unii, cari prin vorbele lor au îndurerat sufletul Marelui vostru Rege și Scumpul Meu Părinte și cari au avut de scop de a rupe legătura între Mine și Români.

Manifestația înălțătoare de astăzi dovedește vădit că aceste încercări nu și-au atins scopul și că iubirea ce am dus, neclintită în sufletul Meu, față de România, este răsplătită cu prisosință prin dragostea ce Mi-o arată națiunea prin reprezentanții ei.

Pășesc astăzi cu sufletul înălțat în mijlocul poporului Meu și cu o inimă în care s'a șters cea din urmă urmă de mâhnire, chiar față de aceia cari au încercat prin acțiunea lor nechibzuită să rupă legătura indisolubilă între Mine și tot ce simte românește.

Urmând pilda din scriptură, zic: Nu vreau moartea celor celor ce au greșit, ci întoarcerea lor la matca din care nimeni n'ar fi trebuit să iasă.

Eu n'am venit să mă răzbum pe nimeni, ci cu inima caldă și iubitoare să strâng într'un mănunchiu pe toți acei cari au voința și puterea de a colabora pentru propășirea Patriei.

Adânc emoționat, gândul Meu se îndreaptă către acei cari înaintea Mea au depus aci acelaș jurământ și cari și-au închinat toată viața binelui țării căreia au fost sortiți s'o conducă. Umbrele Marilor Noștri Regi: Carol I și Ferdinand cel Loial, Mă însoțesc astăzi în mijlocul Domniilor-Voastre și sufletul Scumpului Meu Părinte se bucură de a-și vedea astăzi îndeplinită ultima Sa voință și cea mai fierbinte a Lui dorință.

Pilda ce Mi-o dau, prin nesfârșita Lor dragoste de Țară și apărare a intereselor ei, va fi pe deplin urmață de Mine.

Eu am crescut în mijlocul vostru, durerile voastre au fost durerile Mele, idealurile neamului Meu au fost idealurile Mele.

Nu pot — văzând aci în fața Mea întruniți reprezentanții Românilor dela Nistru pân' la Tisa, din Hotin și pân' la Mare, din Boian la Vatra-Dornii, din Sătmăr pân' la Săcele și dela Turnu'n Dorohoi, să nu mă gândesc cu nepută elavie la acei opt sute de mii de morți și la acei luptători din Ardeal, Bucovina și Basarabia cari prin sângele lor au încheat pentru totdeauna unirea Nației în granițele ei firești.

Moștenirea aceasta sfântă trebuie s'o păstrăm ca cel mai sfânt odor și întărit încă mai mult de către aceste jerfe, sunt hotărât să menșin, fără șovăire, jurământul Meu de a păzi neatinșă integritatea teritoriului național.

Spre a duce la îndeplinire, fără piedică, această făgăduință, am nevoie, mai înainte de toate, de colaborarea fără preget a tuturor forțelor vii ale națiunii.

Fără unirea tuturor nu vom putea apare în fața celor ce ne pismuesc, ca o forță indisolubilă care, sprijinită pe o armată organizată după ultimele cerinți și care se va putea todeauna bizui pe deplina Mea grijă, spre a pași definitiv la o muncă pașnică și harnică.

Greutățile, care unora li se par de neînălțurat, vor putea, fără nici o îndoială, să fie călcate în picioare de o Românie unită și hotărâtă. Nu vreau să pun la îndoială nici o clipă patriotismul acelor cari, prin poziția lor, au datoria de a lucra la progresul Țării. Și sunt convins că toți, fără deosebire de opinie politică, credință și obârșie, se vor întruni într'un mănunchiu în jurul Tronului, spre a conlucra cu toții împreună la așezarea Țării noastre pe temelii care să-i permită o dezvoltare și să-i asigure neclintit locul care-i sortit să ocupe în consorțiul lumii civilizate.

Vom trebui, conlucrând cu acei cu cari suntem legați și în sentimentele de prietenie cu toate popoarele, și mai ales vecinii noștri, să lucrăm la restabilirea urmelor care ni le-au mai lăsat marea învălmășeală mondială de acum patrusprezece ani.

Țara noastră este atât de bogată, are atâtea resurse naturale, încât nu putem, cu concursul tuturor, să nu îndreptăm cât mai repede starea economică și să redăm astfel mulțumirea materială locuitorilor cari de atâtea vreme o așteaptă. Patrimoniul de bogății ale României este atât de mare, încât și pe terenul cultural vom trebui să ne luăm locul în lume, grație intelectualilor noștri ai căror reprezentanți, cei mai de seamă, se găsesc în mijlocul Domniilor-Voastre.

Mai am o bucurie pe care țin să v'o împărtășesc, bucuria cea mai mare, care în clipele aceste de reînțoarcere Imi umple sufletul: este terminarea celui mai mare chin ce L-am avut de îndurat în anii Mei de pribegie; în sfârșit, Mi-am regăsit Scumpul Meu Fiu, pe care-L voiu putea, cu toată iubirea, să-L cresc în sentimentele ce au ilustrat pe strămoșii Lui: dragostea nesfârșită de Țară.

Țiu încă să aduc mulțumirile Mele iubitelui Meu Frate și tovarășilor Săi din Regenă, cari în acest răstimp au avut grijă de buna gospodărie a Țării.

Stărsind cuvântul Meu, încă odată fac cel mai călduros apel ca toți să lucrăm împreună pentru bunul cel mai scump al nostru: Patria.

Români din patru unghiuri, uniți-vă în gânduri, uniți-vă în simțiri.

Înainte spre muncă!

No. 1534/1930.

Concurs la catedrele vacante dela școlile secundare diecezane

În conformitate cu art. 12 din „Legea asupra raporturilor dintre școlile secundare confesionale române din Brașov, Beiuș, Brad și Ministerul Instrucțiunii” promulgată cu data de 5 August 1929 No. 2799, prin aceasta se publică catedrele vacante dela școlile secundare ale Diecezei Noastre.

Pentru ca cineva să poată fi numit profesor sau maestru cu titlul provizor la vre-una din școlile Noastre, pe lângă condițiunile prevăzute în art. 36 din legea pentru învățământul secundar, trebuie să mai îndeplinească, conform art. 10 din susmenționata lege, și următoarele condițiuni:

- a) să fie de religia unită (gr. cat.);
- b) profesorii bărbați, cu excepția maistrilor, să fie și absolvenți ai unei școale superioare de teologie, sau cel puțin studenți în teologie.

Catedre vacante la:

I. Liceul de băieți din Beiuș:

1. Română, Latină (No. 2 cu 14 ore);
2. Franceză (No. 5 cu 17 ore);
3. Germană, Engleză (No. 6 cu 9 ore);
4. Matematică (No. 9 cu 16 ore);
5. Științe fizico-chimice și matematici (No. 10 cu 15 ore);
6. Muzică (No. 9 cu 12 ore);
7. Educație Fizică (No. 14 cu 14 ore);

II. Liceul de fete din Beiuș:

1. Religia gr. cat. (No. 1 cu 13 ore);
2. Română, Latină (No. 2 cu 14 ore);
3. Română, Filosofie (No. 3 cu 16 ore);
4. Latină, Elină (No. 4 cu 14 ore);
5. Franceză (No. 5 cu 17 ore);
6. Istorie (No. 7 cu 14 ore);
7. Matematică (No. 9 cu 16 ore);
8. Desemn și Caligrafie (No. 13 cu 9 ore);
9. Educație fizică, Sporturi (No. 14 cu 14 ore);
10. Lucru de mână și gospodărie (No. 15 cu 17 ore);

III. Școala normală diecezană:

1. Română (No. 2 cu 22 ore);
2. Pedagogie (No. 4 cu 14 ore);
3. Științe și practică agricolă (No. 11 cu 18¹/₂ ore);
5. Geografia (No. 14 cu 11 ore);
6. Lucru manual (No. 18 cu 28 ore);
7. Educația fizică (No. 22 cu 28 ore);

Cererile de numire, însoțite de toate actele justificative (extras de botez, certificat de studii și examene, numiri anterioare și certificate de serviciu), se vor înainta *Episcopiei române unite* de Oradea Mare până la 30 Iunie 1930.

Oradea, 7 Iunie 1930.

